

Fonderna efter 1984

Löntagarfonderna blev en realitet 1984. Ändå finns det inga slavläger, som Olof Palme brukar säga. Det kommer inte heller att finnas några slavläger i Sverige 1985. Ändå förefaller det som om Olof Palme och andra ledande socialdemokrater har räknat totalt fel när de intalade sig att motståndet mot fonderna skulle klinga av när fonderna en gång väl var införda.

Den manifestation av fondmotståndets styrka och folkliga förankring som gjordes den 4 oktober bör betänkas av både fondanhängare och fondmotståndare. Vi som var med 1968, på den andra sidan av barrikaden, hade omöjligt kunna tänka oss att vi skulle få vara med om att tiotusentals borgare skulle marschera sjungande med facklor i händerna på Stockholms gator för att visa sitt motstånd mot en utveckling i socialistisk och kollektivistisk riktning.

Detta har dock bevisligen inträffat. Unga och gamla, män och kvinnor, tågade med allvar och med glädje för att visa sin tro på frihet och sitt motstånd mot socialism.

Man kan försöka tänka sig vad som hänt om socialdemokraterna försökt sig på att anordna motsvarande manifestation för fonder och fondsocialism. Det hade blivit fiasko.

Tidsandan är en annan nu och den slår med våldsam kraft. Nu demonstrerar man inte med röda fanor för Vietnam och för ökad facklig makt. Nu joggar man i skogen och hör sin egen favoritmusik i sina egna hörlurar från sin egen bandspelare. Nu ropar man inte på AMS. Nu tar man egna initiativ runt om i bygderna.

Många har med rätta konstaterat att

löntagarfonderna har blivit en symbolfråga och att fondmotståndet är en reaktion mot inte bara fonderna utan också mot kollektivismen i allmänhet och dess uttryck i höga skatter, byråkrati, krångel, väntan på sjukhuset, nitiska fogdar, undfallenhet mot sovjetiska u-båtar och bekymmer med dagis och villaskatter.

På sätt och vis är det rätt och riktigt att fonderna har blivit en symbolfråga för allt socialistiskt. För syftet med fonderna var ju att fonderna med tiden skulle bli dominerande ägare i våra största företag och att Sverige således, med tiden, skulle bli en socialistisk stat.

Det var syftet med fonderna. Det är litet fånigt av fondanhängarna att låtsas som om detta aldrig hade varit avsikten med fonderna. Det är bara med det syftet man kan förstå den kraft i motståndet som till slut, inte utan möda, kunde mobiliseras. På samma sätt representerade fonderna för de aktiva inom LO och för vänsterflygeln inom det socialdemokratiska partiet det hägrande slutmålet för 100 års arbete.

Kampen mot fonderna är en kamp mot socialism och kollektivism – en kamp för frihet och marknadsekonomi.

Det är en kamp om det framtida samhället.

Socialismen är idag en ideologi på reträtt. Nu är det frihetens idéer som går segrande fram. Men vi skall inte ta ut någon seger i förskott. Motståndaren är välorganiserad.

Den röda rosen – i det krig som enligt Olof Palme inte har ägt rum – är på reträtt – men den är inte slagen. Och den vita rosen är inte att lita på. Det var trots allt Kjell-Olof Feldt som baxade fonderna genom riksdagen – vad han än

må ha tyckt om dem.

LO och Rune Molin har inte bara makt att sätta Stockholms-Tidningen i konkurs. LO och Rune Molin kan också en dag komma att tvinga Kjell-Olof Feldt att baxa fonderna en bit till. Även om Kjell-Olof Feldt inte vill det och i TV har lovat svenska folket att fonderna inte skall återinföras om de avskaffas av en borgerlig regering.

Olof Palme har lovat att fonderna inte skall växa efter 1990.

Det har Rune Molin aldrig lovat. Det kan ingen lova. Den enda garantin för att fonderna inte leder till obotliga skador på den marknadsekonomi som är demokratiens livsluft är att fonderna avskaffas.

Inom socialdemokratin diskuterar man nu om fondernas styrelser skall väl-

jas av facket, löntagarna eller medborgarna. Det är viktigt att fondmotståndarna inte, av bara farten och utan att tänka efter, ropar på allmänna val till fonderna, något som Olof Palme har lovat och något som i förstone låter trevligare än fondstyrelser utsedda av en socialdemokratisk regering eller av facket. Men fondstyrelserna skall inte väljas på det ena eller det andra sättet – de skall avskaffas – och med dem hela fondsystemet.

Det är viktigt att alla inom LO och det socialdemokratiska partiet får fullt klart för sig att fondmotståndarna inte har gett upp – och inte kommer att ge upp – förrän fonderna för alltid är avskrivna som politisk idé i vårt land.